

Posudek oponenta diplomové práce

Název: Přímá demokracie v Latinské Americe: Odvolávání politiků v Peru

Autor: Michael Haman

Posuzovaná diplomová práce, která si klade za cíl vysvětlit konání a případnou (ne)úspěšnost odvolacích voleb v Peru na komunální úrovni, je na velmi dobré úrovni, a to jak z hlediska metodologického zpracování, tak svým zasazením do stávající teoretické diskuze ohledně fungování přímé demokracie.

Vynikající teoretické ukotvení práce se projevuje již při samotném stanovování hlavních cílů, kdy autor v tomto smyslu reaguje na mezery a protichůdné závěry stávajících výzkumů. Příkladem je jeho operacionalizace osoby navrhovatele odvolání, kdy kromě kandidatury v posledních volbách zařazuje rovněž kandidaturu v jakýchkoliv volbách a případnou afilii k některé z politických stran. Autor takto reaguje na spor dvou výzkumníků ohledně hlavní motivace odvolacích voleb. Na jedné straně stojí Quintanilla, jež tvrdí, že vnímání odvolacích voleb jako msty zhrzených politiků z předchozích voleb je spíše subjektivním pocitem než reálně podloženým faktem a na straně druhé Tuesta, jež argumentuje, že rozšířením proměnné „neúspěšní kandidáti z předchozích voleb“ o navrhovatele navázané na politickou stranu, číslo tzv. „zhrzených navrhovatelů stoupne“, což posílí vidinu těchto voleb jako nástroje politického boje politických stran.

Na druhou stranu se domnívám, že autorova interpretace závěrů s takto operacionalizovanou proměnnou je poněkud silná. V tomto smyslu se jeví jako přinejmenším problematický autorův předpoklad, že osoba, jež někdy v životě kandidovala ve volbách se nutně stává „důležitým politickým aktérem“ a současně se vylučuje z kategorie „bdělého občana“. Naopak je logické, že lidé, jež se angažují v politice, budou pravděpodobnějším navrhovatelem než jejich „pasivnější“ spoluobčané, což ale rozhodně neznamená, že by jejich motivem byla nutně snaha dostat se k moci či prosadit zájmy strany a odvolací referendum by se tak nutně stávalo zpolitizovaným instrumentem. Z tohoto důvodu bych autorovi navrhovala, aby byl při interpretaci závěrů odvozených z takto operacionalizované proměnné opatrnější, což však nesnižuje originalitu, s jakou autor k dané problematice přistoupil.

Celkově hodnotím konceptuální práci autora jako velmi dobrou, což jen potvrzuje transparentnost autorova postupu v průběhu celé práce. Práce je také informačně bohatá. Autor předkládá řadu zajímavých informací z fungování přímé demokracie nejen v Peru, ale

v kontextu celé Latinské Ameriky, což je doprovázeno konkrétními empirickými příklady. V tomto smyslu využívá řadu primárních dat nejrůznější provenience. Celkově musím hodnotit jako velmi zdařilé zejména autorovo pokrytí existující diskuze nad efekty odvolacích voleb v Peru. Drobnou poznámkou směrem k autorovi je, že Lourdes Flores, jež kandidovala na starostku v roce 2010 proti Susan Villarán, je žena.

Snad jedinou zásadnější výtkou autorovi je jeho písemný projev, který trpí řadou nedostatků, a to především gramatického a stylistického rázu. Některé věty jsou přímo nesrozumitelné, což velmi snižuje kvalitu celého textu. V textu se objevuje opravdu nadměrné množství chyb, překlepů, problematických vět z hlediska jejich skladby či vynechaných slov. Těch příkladů je opravdu nepřehledné množství. Jen namátkou uvádím některé z nich: *„Nícméně úspěch vyvolat úspěšně odvolací volby selhává zejména na nedostatek nutného počtu podpisů, kdy je nutné pro odvolání starostu a radních získat 30 % elektorátu.“* nebo *„Druhá kapitola poskytne podklad pro třetí kapitolu, aby bylo možné pochopit zjištění.“* nebo *„IDEA (2008) ohledně odvolacích voleb konstatuje, že se jedná o instrument, který je často problematický. Jednak je sám o sobě, ale také s ohledem na interakci s principy zastupitelské demokracie.“* atd.

I přes tyto nedostatky formálního charakteru je třeba práci hodnotit pozitivně, neboť autor prokázal výzkumné a interpretační kvality a předložil kvalitní analýzu podpořenou nemalým množstvím primárních dat.

Práci proto bez problému doporučuji k obhajobě.

V Cochabambě 11.8.2017

Barbora Vališková